

Dagsorden for møde i Faxe Vandløbsråd d. 16. marts 2023

Mødelokale Gisselfeld, Rådhuset, Frederiksgade 9, 4690 Haslev fra kl. 17:00 – 20:00

Til stede:

Steffen Flindt, Danmarks Naturfredningsforening
Flemming Duus Mathiesen, Dansk Skovforening
Henrik Karlshøj Madsen, Øvre Suså Vandløbslaug
Kristian Egede Nielsen, Gefion
Marianne Almindsø Andersen, Faxe Forening
Poul Petersen, Friluftsrådet
Søren Jensen, Dansk Sportsfiskerforbund
Erik Rasmussen, Teknik & Miljøudvalget
Dorthe Egede Borg, Teknik & Miljøudvalget
Lisette Lind Larsen, Teknik & Miljøudvalget
Mette Lynggard Stender, Center for Plan & Miljø
Anne Planeta Etzerodt, Center for Plan & Miljø

Oplæg fra:

Robert Nøddebo Poulsen, Spectrofly
Frederik Stegler Bjerrum, Hededanmark

1. **Velkomst** v. formand Lisette Lind Larsen (2 min)
2. **Bemærkninger til dagsorden** (2 min)
3. **Kort orientering fra formanden angående seneste beslutning om recipienten Gillesbæk** efter ønske fra Dansk Skovforening (10 min)

Lisette Lind Larsen fortæller om det seneste politiske arbejde i Teknik & Miljøudvalget og senere byråd med miljømål samt om den efterfølgende kommunikation med den kommunale ledelse for at sikre inddragelse af Faxe Vandløbsråd fremadrettet.

4. **Bemærkninger til sidste referat samt opfølgning fra sidste møde** (15 min)

Opfølgning på:

- Kildeopspring i industriområdet vest for Haslev, som udleder til Gillesbæk.

Miljø teamet har løbende i 2019-22 haft fokus på dels at kildespore udledninger af olie og fedt i regnvandsledningen, der udmunder i tilløbet til Gillesbæk ved Lysholm Allé. Der har ikke vist sig noget entydigt billede, af hvor hændelserne kommer fra eller fra hvilke aktiviteter. Der er formentlig tale om flere forskellige kilder/hændelser, da kildesporingen ikke entydigt fører til de samme veje/områder. Miljøafdelingen har således heller ingen dokumentation for- eller mistanke om, at hændelser er relateret til en specifik virksomhed. Lisette Lind Larsen og Dorthe Egede Borg mener ikke, at disse oplysninger er samstemmende med det, der er oplyst tidligere i Teknik & Miljøudvalget, og de vil gerne følge op på sagen for at få et mere detaljeret indblik i sagen.

Vandløbsrådet har mange detaljerede spørgsmål til oplysningerne, som ikke kan besvares på mødet. Det aftales at Faxe Vandløbsråd vil få en tilbagemelding på skrift fra Lisette Lind Larsen, når hun har undersøgt nærmere.

- Overfladevand til Lilleå fra Miljøanlægget på Præstøvej:
Forurenede overfladevand ledes til renseanlæg i Faxe. Overfladevand fra ikke forurenede overflader ledes til en omfangsgrøft, som igen udleder til et lille vandløb. Det formodes, at dette vandløb står i forbindelse med Lille Å.
Grundet fundet af PFAS-forbindelser har den ansvarlige myndighed Miljøstyrelsen den 10. februar 2023 udstedt et påbud om at udføre yderligere undersøgelser, for at fastlægge forureningens udbredelse samt evt. spredningsveje som dræn, grøfter m.m., her blandt en evt. forbindelse til Lilleå.

Specifikt for overfladevand fra miljøanlægget, så er der fundet PFAS-forbindelser i analyser. Disse overskridelser ikke kvalitetskriterier.

Faxe Vandløbsrådet spørger, hvordan der kan være PFAS i Lilleå, hvis overfladevandet, som ledes hertil skulle være ubelastet. Faxe Kommune oplyser, at vi forventer at få mere viden om forureningen og evt. indhold i overflade efter opfyldelse af Miljøstyrelsens påbud, som har frist d. 31. maj 2023.

Flemming Duus Mathiesen spørger, hvad Faxe Kommune har gjort i forhold til PFAS i Lilleå. Pt. afventer man de undersøgelser, der laves i forbindelse med påbuddet.

Kristian Egede Nielsen pointerer, at der har været brand på miljøanlægget mange gange, og PFAS kan evt. skyldes brandskum. Vi ved dog ikke med sikkerhed om der er anvendt skum til brandslukning.

Oplysninger om, hvor slam fra oprensning af lagunen er kørt hen:

Damifo i Rødby: 556 tons

Damifo i Hedehusene: 1789 tons

Clean resources i Næstved: 560 tons

5. Nyt fra Faxe Forsyning (15 min)

PFAS i slam på Faxe Renseanlæg: Undersøgelser har vist at det stort set kun er fra miljøanlægget. Slammet køres nu til forbrænding i Næstved hos Affald Plus. Ca. halvdelen af PFAS indholdet havner i slammet, den anden halvdel ryger ud med spildevandet i Faxe Å, i det man ikke kan rense det mere effektivt. AffaldPlus skal etablere renseløsning af perkolatet hos miljøanlægget, for at det renses bedre end Faxe Renseanlæg kan. Der er ikke fundet PFAS, heller ikke under grænseværdier, på landbrugsjord, hvor slammet har været spredt ud tidligere.

Alle manglende udledningstilladelser (omkring seks stykker) er nu sendt til Faxe Kommune. Disse skal behandles efter de gældende spildevandsregler, og der kan være udfordringer med den opdaterede vejledning fra Miljøstyrelsen vedr. punktudledning af miljøfremmede stoffer i overfladevand, som ikke lever op til målsætningen.

6. Miljømål for Faxe Forsyning (10 min)

Orientering af Teknik & Miljøudvalgets drøftelser og Byrådets beslutning om mål for nogle særlige indsatser til Faxe Forsyning.

Se materiale fra byrådets møde, punkt 14:

<https://www.faxekommune.dk/dagsorden/byraadet-31-01-2023>

Marianne Almindsø Andersen gennemgik slides fra et tidligere møde i Teknik & Miljøudvalget, og præsenterede Faxe Vandløbsråd for de forskellige informationer omkring miljømål.

Frist hvert år d. 15. april: Faxe Forsyning sender ansøgning ind til forsyningssekretariatet løbende de næste år som de får de faste priser på, hvad de enkelte tiltag koster. Tillægget bliver det udbetalt d. 1. januar året efter.

7. Input fra Faxe Vandløbsråd til konkrete indsatser der kan medvirke til opfyldelse af miljømålene for Faxe Forsyning (20 min)

Drøftelse af mulige handleplaner til miljømål for Faxe Forsyning således at Faxe Vandløbsråd kan bidrage med deres anbefalinger.

Flemming Duus Mathisen bemærker, at når de forskellige indsatser er sat i værk, vil det være interessant at kigge på de diffuse udledninger fra det åbne land til Faxe Å og Gillesbæk.

D. 15. april i år sender Faxe Forsyning alle de indsatser ind, som de allerede har sat i værk. Frem til 15. april 2024 skal næste indsatser planlægges og dette vil være en løbende proces de kommende år. Faxe Forsyning forestiller sig derfor, at vandløbsrådet kan inddrages løbende om prioriteringer og handlinger i de kommende år.

Der var ikke input fra Faxe Vandløbsråd til øvrige indsatser i år.

8. Renlighed i kommunens vandløb (10 min)

Opfølgning fra tidligere møde vedr. spørgsmål om viden om udledninger fra villahaver, virksomheder, forurenende stoffer o. lign.

Søren Jensen fortæller, at PIVs gydebasketællinger viser 34 gydebasketer mellem Faxe renseanlæg og Borreshoved. Hver basket indeholder ca. 5.000-6.000 æg. Siden restaureringsprojektet opstrøms Borreshoved for 3 år siden er der ikke kommet yngel ud af de gydebasketer, og Søren mener, at det skyldes forurening fra renseanlægget. Opstrøms Faxe renseanlæg lige før Godthåbsdalen har PIV fundet en klækningsprocent på ca. 80%.

Forureningen er svær at måle på, fordi er det er punktforureninger, som kun varer kort tid, og derefter kan forureningen ikke måles på vandkvaliteten.

9. Brugen af regnvandsbassiner v. Gefion. (10 min)

- Punktet udsættes

10. Opdatering på arealreservation til minivådområder v. Gefion. (10 min)

- Punktet udsættes

11. Spærring af Krusebækken samt udledning af spildevand v. Dansk sportsfiskerforbund (10 min)

Center for ejendomme har redegjort for, at slusen holdes 20 cm åben det meste af tiden, af hensyn til de fisk der skal op i vandløbet. Der er tilsyn 1 – 2 gange ugentligt og hvis udløbet er lukket med sand graves rende, så vandet igen løber. Ved høj vandstand eller meget kraftig pålandsvind lukkes slusen så længe denne situation pågår, så der ikke kommer oversvømmelse i boligområdet tæt ved udløbet.

Center for ejendomme oplyser derudover, at bygværket i dårlig stand grundet alder, så det undersøges pt, hvordan en ny løsning kan etableres.

Søren Jensen oplyser, at der kommer meget trykvand indlands fra, når vandstande stige, så det hjælper ikke altid at lukke slusen ved Krusebæks udmunding i havet. Hvis man i stedet kunne forlænge høfden ca. 20 meter samt lægge sten for at sikre de nærmeste 2-3 huse, kunne slusen måske helt undgås, i det den spærrer for fiskevandring.

Søren Jensen oplyser desuden, at der er et problem med udledning af spildevand og okker nede ved Krusebæks nederste del og spørger hvilken udledning hus og sommerhuse har.

12. Moderne teknologi i vandløbsvedligeholdelsen (60 min)

Med deltagelse fra Frederik Stegler Bjerrum (Hededanmark) og Robert Nøddebo Poulsen (Spectrofly).

Robert Nøddebo Poulsen holdte oplæg om brugen af droner på vandløbsområdet og hvordan disse kan bruges til grødemonitoring, opmåling over og under vandoverflade osv. Oplæg er vedhæftet separat.

Frederik Stegler Bjerrum oplyste, at Hededanmark får maskiner til vandløbsvedligeholdelse med GPS, som kan indstilles til bundkoter. Anne Planeta Etzerodt pointerer, at det stadig er vigtigt at maskinføreren kan mærke om, der graves i fast bund eller sand ligesom der kan være gydebanks, sten og andre restaureringstiltag, som der skal tages hensyn til under udførelsen.

Søren Jensen oplyser, der ikke bør foretages opgravning/oprensning af folk uden kursus i vandløbspleje v. Dansk sportsfiskerforbund og at strækninger restaureret med Humbækmetoden skal vedligeholdes af uddannede folk, som ved præcist hvad der skal fjernes, men samtidig efterlader de forskellige fysiske forhold, som humbækmetoden arbejder med. Hvis ikke ødelægges indsatsen fra lystfiskerne, som arbejder med at lave selvrensende vandløb.

13. Hvordan bruges drøftelser i Faxe Vandløbsråd i det videre arbejde hos politikere og administration v. Dansk sportsfiskerforbund (5 min)

- Punktet udsættes

14. Eventuelt

15. Dato for næste møde og tak for i aften – Formanden

Punkter til næste møde:

- Pixiudgave om regulativer og revision. Samt oplæg om dette fra kommunen
- Temadrøftelse om vandløbspleje og selvrensning ved fx humbækmetoden samt vedligeholdelse af vandløb.
- Vandløbsapp
- Brug af pincet til vandløbspleje i Faxe Kommune
- Punkt 9, 10 og 13 fra dette møde, som måtte udskydes grundet tidsmangel.